

(Fördublings Dragonen) rakuunat, mutta kun tilan pellot olivat kelvottomat, samoin kuin metsätkin ja kun tila vielä oli vihollisen hyökkäyksen alaisena, tuli tilan pito hänelle ylivoimaiseksi. Noin 6-8 vuotta sitten hän oli ruununvouti Petter Thorwösten määräyksestä rakennuttanut tilalle seitsemän lainmukaista huonetta käsittävän asumuksen mutta ole ei voinut sitä käyttää, vaan on asunut puolen ruotsinpenikulman päässä Hämeenkylässä, joten hänen oli kuljettava sanottu puoli ruotsinpenikulmaa viljelläkseen sanottua tilaa. Hän pyysi vapautusta tilan pidosta. Hakemus meni siitä maaherralle.

Vuosien 1708-1723 välistä aikaa emme voi seurata, kun sotatoimien vuoksi asiaa käsitteleviä tilikirjoja ja muitakaan asiapapereita ei ole säilynyt.

Vuonna 1723 Matti Määttäsen jälkeläiset asuvat edelleen Hämeenkylässä Samalla näyttää heidän hallussaan olevan pieni Lohela niminen autiotila sekä osittain Yrjö Parolaisen (*Perolaisen* ?) autiotila Kanneljärven kylässä. Mikko Määttäsen jälkeläiset tapaamme taas asumassa Ilolan kylässä, joten he ovat jättäneet aikaisemmin hallussaan olleen Lohelan ratsutilan. Risto Määttäsen suku jatkuu Kuuterselän kylässä. Hämeenkyllän sukuhaara saavuttaa 1750-luvulla taas suurperheen laajuuden. Vuonna 1739 on Risto Matinpoika Määttäsen kannejuttu perintöasioista lautamies Matti Määttästä vastaan. Risto Määttäsen ei nimittäin ollut tyytyväinen perinnönjakoon. Hän oli eronnut, ja muuttanut asumaan Sykiälän kylään Oikeusasioita käsittelevistä asiakirjoista selviää mm. mitä talossa oli: 6 auraa, 12 kirvstä 13 viikatetta 4 kattilarengasta 2 käsisahaa, 2 kairaa, 10 paria hirvannahkaisia housuja, 29 lammasta, 15 maitolehmää ym.. Perintöriita sovittiin oikeuden edessä kättäpäälle lyömällä, jolloin lautamies Matti Määttäsen suostui maksamaan Risto Määttäselle yhdeksän ruplaa yli sen määrän jonka Risto Määttäsen oli jo aikaisemmin saanut

Oikeusjutun yhteydessä selvisi myös, että taloon jäi vielä yhdeksän täysikasvuista miestä, joille vanhan tavan mukaan kuului kullekin kirves. Samoin näytti kullekin miehelle kuuluvan pari hirvannahkahousuja. Aikakirjat eivät mainitse, oliko nahka käytetty housuihin karvoineen. Luultavasti se kuitenkin oli parkittua.

Edellä on jo mainittu lautamiehet Mikko ja Matti, lisäksi voimme mainita Matin pojan Pietarin, joka myös oli lautamies. Pietari Matinpojan veli Yrjö Määttäsen oli kuudennusmies, joka kuoltuaan v. 1772 haudattiin kirkon kuorin alle. Lopulta tätä suvun kantataloa alettiin kutsua Lautamieheläksi, jonka nimen se säilytti aina 20. vuosisadalle saakka. Mikko Määttäsen sukuhaara Ilolan kylässä lisääntyi myöskin vuosien kuluessa ja siihen kuului monta lautamiestä ja ahkeraa maanviljelijää.

Suvun laajuudesta saa jonkinlaisen käsityksen, kun mainitaan, että 1800-luvun alkupuoliskolle saakka siitä oli muodostunut 200 perhettä. Heitä oli asunut Hämeen, Hötsölän, Ilolan, Jokelan, Kanneljärven, Kuuterselän, Liikolan, Myttyniemen, Neuvolan ja Sykiälän ym. kylissä, ja olivat he kaikki polveutuneet Hämeenkyllästä Määttästen mäeltä (Määtsemäki).

Muutamia perheitä, joiden sukunimi oli Määttäsen, on myöskin asunut Muolaan Koiralan kylässä, mutta tätä sukua on vaikea johtaa Hämeenkyllän Määttäsisistä. Se sukuhaara oli myöhemmin hävinnyt sanotusta kylästä.

Mitä tulee muihin sanotun suvun haaroihin, voitane mainita, että Pohjois-Karjalassa suku näyttää olevan tunnettu, samoin on Määttälä nimisiä paikkakuntia Kuusamossa, Toholammilla ym. Mikäli nämä suvut polveutuvat em. suvusta, ovat ne eronneet siitä jo ainakin 1600-luvun alkupuoliskolla, sillä silloin näyttää muutamia siihen kuuluvia perheitä häviävän. Ehkä ne juuri ovat muuttaneet Pohjois-Karjalaan.